

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/187/2024
Identifikačné číslo spisu:	8215205657
Dátum vydania rozhodnutia:	21.05.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8215205657.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ L. X. P., narodeného X. R. XXXX, P., Z. XXX, 2/ P. L. P., narodenej XX. L. XXXX, P., Z. XXX, obaja zastúpení advokátom JUDr. Františkom Komkom, Prešov, Hlavná 27, proti žalovanej U. Z., narodenej XX. Y. XXXX, K., F. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Stašákom, Bardejov, Andraščíková 3, o strpenie práva prechodu vyplývajúceho z vecného bremena, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3C/369/2015 a o dovolaní žalobcov proti rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove z 15. decembra 2022 sp. zn. 12Co/35/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalovanej p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 3C/369/2015 - 125 zo 6. júna 2018 zviazal žalovaných 1/ a 2/ z titulu vecného bremena in rem strpieť právo prechodu žalobcov 1/ a 2/ peši, osobným motorovým vozidlom a nákladným motorovým vozidlom po parcele CKN č. XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 250 m², zapísanej na LV č. XXX vedenom pre katastrálne územie F. k domu súpisné číslo XX postavenému na parcele CKN č. XX - zastavané plochy a nádvoría o výmere 847 m² a príslušným parcelám CKN č. XX - záhrady o výmere 96 m², č. XX - záhrady o výmere 131 m², č. XX - záhrady o výmere 1 247 m², č. XX - záhrady o výmere 462 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX vedenom pre katastrálne územie F. (I.) a žalobcom 1/ a 2/ priznal spoločne a nerozdielne voči žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (II.). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj ako „OSP“), § 137, § 216 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj ako „CSP“), § 132a ods. 1 a 2, § 135a ods. 1 a 4, § 135b ods. 1 a 2, § 135c ods. 1, ods. 3 a 4, ods. 6, § 865 ods. 1 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj ako „OZ“) v znení účinnom do 31. decembra 1991 (teraz obdobne § 130 OZ). K naliehavému právnomu záujmu súd prvej inštancie uviedol, že žalobný návrh svojou formuláciou

ani obsahom neznel k určeniu (t. j. deklarovaníu) práva žalobcov 1/ a 2/ zodpovedajúceho vecnému bremenu, ale znel k uloženiu splnenia povinnosti žalovaných strpieť právo vyplývajúce z právneho vzťahu založeného vecným bremenom - práva prechodu. Povinnosťou súdu je zisťovať naliehavý právny záujem iba v prípade, ak by sa žalobcovia domáhali určenia konkrétneho práva medzi účastníkmi právneho vzťahu v zmysle § 137 písm. c) CSP, o čo sa však v danom prípade nejednalo. Súd prvej inštancie sa taktiež vyjadril k prekážke veci rozhodnutej v kontexte rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 8C/242/84 -19 z 22. júla 1986 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 18Co/127/86 - 32 z 21. januára 1987, kde poukázal na rozdielnosť predmetu konania, keď v konaní na Okresnom súde Bardejov sp. zn. 8C/242/1984 sa jednalo o obmedzenie výkonu práva z vecného bremena (žaloba bola zamietnutá) a v tomto konaní sa jedná o strpenie práva prechodu, t. j. výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal rozsudkom č. k. 3C/185/2006 - 375 z 12. marca 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 7Co/68/2012 - 435 z 19. marca 2013, kde uviedol, že tu bola zamietnutá žaloba o určenie vlastníckeho práva žalobcov k parcele CKN č. XX, k. ú. F. pre neunesenie dôkazného bremena a ustálenie záveru, že parcela CKN XX o výmere 250 m², zapísaná na LV XXX, k. ú. F. nevznikla z pôvodnej parcely mpč. X/a (pozemkovoknižná vložka č. X) a že právni predchodcovia žalobcov boli vlastníkmi predmetu sporu. Zo znaleckého dokazovania vykonaného v tomto konaní vyplynulo, že pri parcele CKN č. XX sa nedá určiť a preukázať súvis s parcelou mpč. X/a a to ani len z časti. Zároveň bol ustálený záver, že nie je možné preukázať, že aspoň časť parcely CKN XX, k. ú. F. pochádza z pôvodných parciel mpč. X/a alebo X/b. Súd prvej inštancie si v tomto konaní osvojil uvedené právne závery vyplývajúce z rozsudku č. k. 3C/185/2006 - 375 z 12. marca 2012, potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 7Co/68/2012 - 435 z 19. marca 2013 a mal preto za to, že bolo potrebné zaoberať sa vznikom a existenciou vecného bremena - práva prechodu žalobcov.

1.1. Vecné bremeno ako vecné právo k cudzej veci možno charakterizovať aj ako súbor právnych noriem, ktoré vecno-právne obmedzuje vlastnícke právo k veci v prospech iného subjektu. Obmedzenie vlastníka spočíva v tom, že tento je povinný niečo strpieť (pati), niečoho sa zdržať (non facere, omittere) alebo niečo konať (facere). Z vecného bremena in rem vzniká právny pomer, v ktorom subjektom povinnosti je vždy vlastník zaťaženej nehnuteľnosti a oprávneným subjektom je vlastník inej nehnuteľnosti, z ktorej sa právo zodpovedajúce vecnému bremenu vykonáva. Vecné bremena in rem sú charakteristické aj tým, že sa viažu k nehnuteľnosti (napr. k pozemku) spravidla na neobmedzenú dobu, že zakladajú právo k cudzej veci na základe úzkeho vymedzenia, čo do rozsahu a účelu a že majú slúžiť na lepšie využitie nehnuteľnosti. V prípade, že s vlastníctvom veci je spojené oprávnenie z vecného bremena, platí, že so zmenou vlastníctva prechádza na nového vlastníka aj toto oprávnenie. Osoba oprávnená z vecného bremena sa môže na súde domáhať ako určenia existencie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu (podľa § 80 písm. c) OSP resp. od 1. júla 2016 podľa § 137 písm. c) CSP), tak aj uloženia povinnosti vlastníkovi, prípadne aj iným osobám, umožniť mu výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu alebo zdržať sa rušenia výkonu tohto práva. Právo prechodu alebo právo prejazdu v sebe spravidla zahŕňa právo prechádzať cez cudzí pozemok pešo, vozidlom či motorovým vozidlom. Predpoklady pre vydržanie vecného bremena sú rovnaké, ako pri vydržaní vlastníckeho práva (§ 135c ods. 1 OSP, teraz § 151o ods. 1 OZ). Vydržaním vzniká vecné bremeno v prípadoch, kedy oprávnený držiteľ, t. j. ten, kto vykonáva právo pre seba v dobrej viere o tom, že mu právo patrí, využíva toto právo nepretržite po dobu desať rokov (§ 134 OZ). Súd prvej inštancie uviedol, že predpokladom dobromyseľnosti potrebnej na vydržanie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu - práva prechodu a prejazdu cez cudzí pozemok - je presvedčenie osoby, ktorá cez pozemok prechádza, že tým pre seba ako vlastníka susediaceho (panujúceho pozemku) toto právo zodpovedajúce vecnému bremenu vykonáva právom (oprávnene drží). V takomto prípade pôjde o nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu výkonom práva, t. j. vydržaním. Nevyhnutnou podmienkou vydržania práva zodpovedajúceho vecnému bremenu je (medzi iným) existencia právneho dôvodu, z ktorého subjekt so zreteľom na všetky okolnosti vyvodzuje a je v dobrej viere, že v určitom právnom vzťahu (v skutočnosti len domnelom) jemu patrí právo spôsobilé byť obsahom vecného bremena a niekto iný je nositeľom povinnosti trpieť výkon tohto práva. Ďalšou nevyhnutnou podmienkou tohto spôsobu nadobudnutia práva je, aby oprávnený subjekt toto právo po zákonom určenú dobu nerušene aj fakticky vykonával a bol počas celého plynutia tejto doby dobromyseľný v tom, že je jeho oprávneným vykonávateľom.

Posúdenie, či držiteľ je v dobrej viere alebo nie je, treba vždy hodnotiť objektívne. V danom prípade súd prvej inštancie dospel k záveru, že vznik a existencia práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktorého obsahom je právo vlastníkov pozemkov - parciel CKN č. XX až XX prechádzať peši, osobným ako aj motorovým vozidlom po parcele CKN č. XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 250 m² zapísanej na LV č. XXX vedenom pre katastrálne územie F. k domu súpisné číslo XX postavenému na parcele CKN č. XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 847 m² a príslušným parcelám CKN č. XX - záhrady o výmere 96 m², č. XX - záhrady o výmere 131 m², č. XX - záhrady o výmere 1 247 m², č. XX - záhrady o výmere 462 m², ktoré sú zapísané na LV č. XXX vedenom pre katastrálne územie F., je dané. K jeho nadobudnutiu prišlo jeho vydržaním najneskoršie právnymi predchodcami žalobcov - X. Y. a U. Y. a to k dátumu 1. apríla 1984. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že menovaní právni predchodcovia žalobcov - X. Y., narodený X. O. XXXX a U. Y., narodená X. R. XXXX boli od 13. novembra 1975 (RI 663/75) vlastníkami parciel CKN č. XX až XX, predtým vedených v evidencii nehnuteľností ako parcely EN č. XX, XX až XX (prečíslované na parc. č. XX až XX a XX pod pol. v. z. 11/82) a pred nimi boli ich vlastníkami ich právny predchodca - X. Y. F., narodený XX. U. XXXX, ktorému v pozemkovoknižnej zápisnici č. 6 zodpovedal zápis k mpč. X/a na meno X. Y., titulom dedenia 6. októbra 1927. Ešte pôvodná pozemkovoknižná parcela X/a, z ktorej boli neskôr vytvorené parcely toho času vedené ako parcely CKN č. XX až XX vznikla reálnou delbou pôvodnej parcely mpč. X. Ako vyplýva zo znaleckého posudku znalca C.. V predloženej v konaní sp. zn. 3C/185/2006, delba sa vykonala iba administratívne, bez geometrického zamerania nehnuteľností, pričom bola zrealizovaná iba v popisných údajoch pozemkovej knihy - v pozemkovoknižných zápisniciach, bez grafického rozdelenia v parcelačnom pláne. Lokalizácia rozdelených parciel sa viazala iba na súpisné čísla domov a vyplýva z oboznámených mapových podkladov oboznámených v konaní. Prístup k parcelám vytvorených z pôvodnej mpč. X/a vo vlastníctve právnych predchodcov žalobcov bol možný len po území, ktoré v súčasnosti tvorí parcelu CKN č. XX, pričom uvedené nepochybne vyplýva aj z celkovej konfigurácie územia, polohy na súvisiacich parcelách postavených rodinných domov a spôsobu vytvorenia vstupu k nim. Súd prvej inštancie vykonal ohliadku a tento skutkový stav potvrdil. Súd prvej inštancie dospel k jednoznačnému záveru, že parcela CKN č. XX bola využívaná ako spoločná prístupová cesta aj pre parcely vo vlastníctve súčasných žalobcov. Rovnako tak nebolo v konaní preukázané, že by pri výkone práva prechodu k svojim nehnuteľnostiam po parcele CKN č. XX boli žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia rušení a to najmenej do začiatku konania vedeného pod sp. zn. 6C/518/84, t. j. do 19. septembra 1984, resp. nebola preukázaná taká okolnosť, ktorá by mohla u nich vzbudiť dôvodnú pochybnosť o tom, že právo prechodu po parcele CKN č. XX k svojim nehnuteľnostiam vykonávajú oprávnené. Podľa súdu prvej inštancie na uvedenom nič nezmenilo ani tvrdenie, že sa žalobcovia, resp. ich právni predchodcovia v istom období subjektívne domnievali, že im k parcele CKN č. XX patrí vlastnícke alebo spoluvlastnícke právo. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že právo prechodu cez parcelu CKN č. XX bolo právnymi predchodcami žalobcov využívané minimálne od polovice 50-tych rokov, kedy postavili na parcele CKN č. XX dom súp. č. XX, konkrétny dátum výstavby nebol preukázaný, nebolo preto preukázané, že by vydržacia doba uplynula ešte za účinnosti stredného občianskeho zákonníka 140/1950 Z. z. Inštitút vecných bremien a spôsob ich nadobudnutia vydržaním bol opätovne zaradený do Občianskeho zákonníka č. 40/1964 z 26. februára 1964 účinného od 1. apríla 1964 zákonom č. 131/1982 Z. z. účinným od 1. apríla 1983 (§ 135a, § 135b a § 135c Občianskeho zákonníka), s tým, že vydržacia doba mohla najskôr uplynúť 1. apríla 1984 (§ 868 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka). Na základe uvedeného mal súd prvej inštancie za preukázané, že právni predchodcovia žalobcov 1/ a 2/ dobromyseľne využívali právo prechodu po území tvorenom terajšou parcelou CKN č. XX k svojim parcelám teraz vedeným ako parcely CKN č. XX až XX za účelom prístupu k svojim nehnuteľnostiam, v ktorom až do 19. septembra 1984 neboli nikým rušení. Tvrdenia žalovaných o možnosti iného prístupu na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov nemohli podľa názoru súdu prvej inštancie odôvodniť iné rozhodnutie, pretože prechod na pozemky žalobcov cez parcely CKN č. XXX, XX/X a XX/X by bol možný iba v prípade zriadenia takéhoto vecného bremena za účasti vlastníkov parciel CKN č. XXX, XX/X a XX/X v konaní, ktorého zriadenie nebolo preukázané. Neexistencia iného prístupu k nehnuteľnosti žalobcov nebola zistená ani obhliadkou na mieste samom. Súd prvej inštancie zdôraznil, že predmetom konania bolo zistenie existencie vecného bremena - práva prechodu žalobcov a v nadväznosti na to rozhodnutie o dôvodnosti žiadaného uloženia povinnosti výkon tohto práva strpieť. V súlade s vykonaným dokazovaním dospel súd prvej inštancie k záveru o potrebe

žalobe žalobcov vyhovieť a to aj v časti práva prechodu osobným a nákladným vozidlom. Predbežné opatrenie nariadené Okresným súdom v Bardejove uznesením č. k. 3C/369/2015 - 27 zo 16. septembra 2015 v spojení s uznesením č. k. 3Co/351/2015 - 44 z 9. decembra 2015 súd prvej inštancie nezrušil, keďže bolo časovo obmedzené len do právoplatného skončenia vo veci samej. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 15. decembra 2022 sp. zn. 12Co/35/2022 (druhým v poradí) na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol (I.) a žalovaným 1/ a 2/ priznal voči žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (II.). Odvolaciemu súdu bolo zo strany žalobcov aj žalovaných oznámené, že prišlo k predaju nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov, pričom žalobcovia navrhli, aby na ich stranu pristúpil ďalší subjekt v zmysle § 79 CSP a to noví vlastníci U. B. a Y. B., podľa LV č. XXX, k. ú. F., okres V. O pristúpení nových vlastníkov nehnuteľnosti do konania podľa § 79 CSP bolo rozhodnuté uznesením č. k. 12Co/35/2022 - 339 z 18. októbra 2022 a to tak, že návrh bol zamietnutý, opierajúc sa o chýbajúci súhlas tých, ktorí mali do konania pristúpiť a o skutočnosť, že podľa § 378 CSP nie je možné pristúpenie subjektov do odvolacieho konania. Odvolací súd následne preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie a jemu predchádzajúce rozhodnutie a dospel k záveru o vecnej nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd skúmal, či žalobcom v konaní svedčí aktívna vecná legitímácia. Odkázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/192/2004 a na § 151n ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj ako „OZ“), v zmysle ktorého vecné bremená spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa. V tomto spore sa žalobcovia domáhali uloženia žalovaným povinnosti strpieť právo prechodu v rámci vecného bremena in rem vo vzťahu k nim špecifikovaným nehnuteľnostiam. Predmetom sporu preto bolo vecné bremeno spojené s vlastníctvom nehnuteľnosti, ktoré prešlo zo žalobcov na ich právnych nástupcov U.C. B. a Y. B., keďže títo sa stali novými vlastníckmi nehnuteľností, na ktoré sa toto vecné bremeno viaže. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že žalobcovia už nie sú subjektmi hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide (právo prechodu), ale týmito novými subjektmi hmotnoprávneho oprávnenia sú už U. a Y. B., teda žalobcovia už nie sú nositeľmi aktívnej vecnej legitímácie. Preto odvolací súd rozhodol podľa § 388 CSP o zmene rozsudku súdu prvej inštancie tak, že žalobu žalobcov 1/ a 2/ zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 453 ods. 3, § 396 ods. 2 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia 1/ a 2/ dovolanie (ďalej aj „dovolatelia“), ktorého prípustnosť vyvodzovali z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolatelia namietli nesprávne právne posúdenie a nesprávny procesný postup pri posudzovaní otázky právneho nástupníctva, kde odkázali na rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 12Co/35/2022 - 339 z 18. októbra 2022, ktorým bol zamietnutý návrh žalobcov na pristúpenie ďalších subjektov do konania a ktoré ako nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcov bolo podkladom pre rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 12Co/35/2022-349 z 15. decembra 2022 o zamietnutí žaloby žalobcov. Postup odvolacieho súdu pri posudzovaní otázky právneho nástupníctva dovocatelia označili za predčasný, nezákonný, formalistický a ústavne neudržateľný.

4. Právny zástupca žalovaných súdu podaním z 23. júna 2023 oznámil úmrtie I. Z., narodeného XX. L. XXXX (pôvodne žalovaný 1/) zomrelého dňa XX. R.G. XXXX. Uznesením Okresného súdu Bardejov sp. zn. 8D/60/2023 z 8. novembra 2023 (č. l. 433) bola schválená dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov a schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva, v zmysle ktorej nehnuteľný majetok, voči ktorému je prejednávany výkon práva prechodu v tomto konaní, nadobudla do výlučného vlastníctva U. Z., narodená XX. Y. XXXX (pôvodne žalovaná 2/). Preto pasívne vecne legitimovanou v tomto spore sa stala výlučne U. Z., narodená XX. Y. XXXX.

5. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na skutočnosť, že podstatným dôvodom na zamietnutie žaloby bol nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcov, ktorý títo ani nenamietali. V spojení s tým mala žalovaná za to, že obsah dovolania smeruje proti uzneseniu č. k. 12Co/35/2022 - 339 z 18. októbra 2022 a nie proti rozhodnutiu označenému v úvode dovolania - rozhodnutie odvolacieho súdu č.

k. 12Co/35/2022 - 349 z 5. decembra 2022. Žalovaná uviedla, že žalobcovia ako dominus litis procesne navrhli pristúpenie ďalšieho subjektu do konania podľa § 79 CSP, ktoré bolo úplné a zrozumiteľné a preto nebol dôvod na postup súdu podľa § 129 CSP. Súčasne bol návrh podaný advokátom žalobcov ako odborne spôsobilou osobou. Súd vo veci návrhu konal a tento zamietol, ktorý súčasne nemôže byť predmetom dovolacieho prieskumu. Z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie preto odvolací súd žalobu zamietol a z totožného dôvodu nie sú žalobcovia aktívne vecne legítimovaní na podanie dovolania. Žalovaná navrhla dovolanie odmietnuť, prípadne zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Dovolatelia vyvodili prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, kde namietali nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v tom, že odvolací súd nesprávne postupoval pri posudzovaní otázky procesného nástupníctva po žalobcoch, na základe ktorého rozhodnutia následne prišlo k zamietnutiu žaloby odvolacím súdom, čím bolo žalobcom znemožnené uskutočňovať ich procesné práva v takej miere, že bolo porušené ich právo na spravodlivý súdny proces. Dovolatelia boli v kontexte rozhodnutia o zamietnutí návrhu na pristúpení subjektov do konania názoru, že súd bol povinný skúmať objektívne hľadisko v prípade rozporu medzi prejavom účastníka v úkone a jeho vôľou. Žalobcovia teda podľa ich názoru podaním z 19. septembra 2022 a 5. septembra 2022 jednoznačne súdu oznámili právnu skutočnosť, že prišlo k zmene vlastníckeho práva žalobcov. Dovolatelia preto vyjadrili nesúhlas s posúdením právneho nástupníctva a mali za to, že súd mal postupovať podľa § 80 CSP a procesný postup odvolacieho súdu v tejto súvislosti označili za mylný a svojvoľný. Ďalej dovolatelia mali

za to, že pokiaľ podľa § 80 CSP žalobcovia nepredložili súhlas toho, kto mal vstúpiť na miesto žalobcu, bolo povinnosťou súdu v dôsledku neúplného podania postupovať podľa § 129 CSP. Odvolací súd podľa § 129 CSP nepostupoval a teda porušil princíp právnej istoty žalobcov. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces preto dovolatelia videli v tom, že odvolací súd procesným pochybením neprípustil zmenu účastníka konania na strane žalobcov, v dôsledku čoho následne zamietol žalobu žalobcov.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

13. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľov, že procesne nesprávnym postupom súdu bolo zasiahnuté do ich práva na spravodlivý proces.

14. V danom prípade dovolací súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že v súlade s viazanosťou dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi uvádzanými v dovolaní, sa dovolací súd zaoberal prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP len z toho hľadiska, ktorý dovolatelia vymedzili (§ 440 CSP). Z obsahu dovolania v jeho celistvosti je nepopierateľne jednoznačné, že dovolatelia namietajú a nesúhlasia s postupom odvolacieho súdu vo veci návrhu žalobcov podaného ich právnym zástupcom a datovaného 19. septembra 2022, ktorým žalobcovia oznámili prevod vlastníckeho práva na iné osoby, t. j. súdu oznámili stratu ich aktívnej vecnej legitímácie vo veci, pričom súčasne žiadali súd o rozhodnutie, ktorým by na stranu žalobcov pristúpili ďalšie subjekty s označením postupu podľa § 79 CSP. Súčasťou podania bol výpis z listu vlastníctva. Na základe uvedeného vyžiadaného postupu podľa § 79 CSP odvolací súd aj postupoval, návrh žalobcov zamietol a na základe straty aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcov následne odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a zamietol žalobu ako celok. Dovolací súd vec v súlade s § 440 CSP preskúmal z hľadiska naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, kde bola vymedzená vada procesného postupu odvolacieho súdu, ktorého výsledkom bolo uznesenie č. k. 12Co/35/2022 - 339 z 18. októbra 2022.

15. Dovolací súd poukazuje na Čl. 11 ods. 1 a 2 Základných princípov CSP v spojení s § 124 ods. 1 CSP, v zmysle ktorých je súd povinný posudzovať úkony strán konania podľa ich obsahu. V kontexte dovolania žalobcov preto nebolo možné dospieť k inému záveru, než k tomu, že celá tvrdená vada rozhodnutia odvolacieho súdu napadnutého dovolaním spočíva len a iba v nesúlase žalobcov s rozhodnutím o návrhu na pristúpenie ďalšieho subjektu do konania na stranu žalobcov podľa § 79 CSP. Je síce v danej veci nepochybné, že rozhodnutie odvolacieho súdu o zamietnutí žaloby č. k.

12Co/35/2022 - 349 z 15. decembra 2022 nadväzovalo na rozhodnutie o návrhu na pripustenie ďalšieho subjektu do konania, ktorým návrhom bola zistená strata aktívnej vecnej legitímácie žalobcov, avšak zmienené rozhodnutie č. k. 12Co/35/2022 - 339 z 18. októbra 2022 je svojou povahou procesným rozhodnutím súdu, ktoré spolu s inými procesnými rozhodnutiami súdu v priebehu súdneho konania vedie k rozhodnutiu vo veci samej. Nie je preto možné vadu rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej podľa § 420 písm. f) CSP založiť na okolnostiach, kedy dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je skutkovo a právne správnym výsledkom konania, pričom namietaným je v skutočnosti iné (procesné) rozhodnutie súdu, voči ktorému podľa § 357 CSP nie je odvolanie prípustné. Skutočnosť, že sa v prípade rozhodnutia o návrhu na pristúpenie subjektu do konania jedná o rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo spôsobené len tým, že daný návrh bol zo strany žalobcov podaný až v odvolacom konaní, čo avšak nie je možné naviazať na podmienku prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP, kedy je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí.

16. Dovolací súd sa ďalej pre komplexnosť veci zaoberal samotným návrhom žalobcov datovaným 19. septembra 2022 (č. l. 332). Dané podanie bolo urobené za žalobcov ich právnym zástupcom - advokátom JUDr. Františkom Komkom, teda osobou odborne znalou v oblasti práva. Celý obsah podania obsahuje, okrem definovania sporu a identifikácie žalobcov, informáciu o predaji nehnuteľnosti U. B. a Y. B., kde žalobcovia následne uviedli „Vzhľadom na vyššie uvedené žalobcovia navrhujú, aby do konania na ich strane pristúpil ďalší subjekt manželia U. a Y. B. (§ 79 C. s. p.)“. Napriek skutočnosti, že v obsahu podania sa nachádzala informácia o predaji nehnuteľnosti, nebolo podľa názoru dovolacieho súdu zo strany súdu nižšieho stupňa možné postupovať podľa § 80 CSP, t. j. rozhodovať o zmene strany sporu a to v priamom rozpore s požadovaným postupom žalobcov, ktorí explicitne v návrhu (pomocou slov aj paragrafovým znením) označili postup podľa § 79 CSP. Dané by zodpovedalo porušeniu princípu rovnosti strán sporu, keby si odvolací súd v priamom rozpore s požiadavkou strany sporu svojvoľne prispôbil podanie jednej strany a podľa toho aj rozhodol. Dovolací súd zároveň nemôže prisvedčiť tvrdeniu dovolateľov, že odvolací súd mal postupovať podľa § 129 CSP, t. j. vyzvať toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil, pokiaľ ide o podanie vo veci samej alebo návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné. Z podania žalobcov z 19. septembra 2022 je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, je úplné a zrozumiteľné. V danom prípade preto postup, kedy by súd sám svojvoľne výzvami smeroval jednu stranu sporu k pre ňu výhodnému postupu a to napriek skutočnosti, že z danej strany bolo urobené obsahovo zrozumiteľné a úplné podanie, by opäť zodpovedalo porušeniu práva na rovnosť strán sporu. Požiadavka žalobcov na postup odvolacieho súdu podľa § 80 CSP, prípadne podľa § 129 CSP sa dovolaciemu súdu v kontexte zmienených skutočností javí ako účelové konanie, ktorého podstatou je pokus o zhojenie vadného postupu na strane žalobcov, resp. ich právneho zástupcu. V danom kontexte dovolací súd nezistil žiadne pochybenie na strane odvolacieho súdu, ktorý na skutkovom základe a správnom právnom posúdení veci správne rozhodol.

17. Dovolací súd preto dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP) a súčasne procesný postup odvolacieho súdu vedúci k prijatiu záverov prezentovaných v dovolaní napadnutom rozhodnutí nevykazuje vady vedúce k porušeniu práva na spravodlivý proces dovolateľov. Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia, je zrozumiteľné a presvedčivé. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej a to v spojení s procesným postupom odvolacieho súdu, kedy je z argumentácie odvolacieho súdu zrejmé, ako k prijatým záverom dospel.

18. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobcovia sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňujú a že odvolací súd nerozhodol a nepostupoval podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia s rozhodnutím odvolacieho súdu nesúhlasia a nestotožňujú sa s ním a to na základe subjektívne nadobudnutého pocitu obmedzenia ich procesných práv, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred

všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Dovolací súd má preto za to, že procesný postup odvolacieho súdu, ktorý konal v zmysle ustanovení a zásad zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie sa nevymyká nielen zo zákonného, ale ani z ústavnoprávneho rámca. Uvedeným postupom preto nedošlo k založeniu namietanej vady podľa § 420 písm. f) CSP a žalobcovia neopodstatnene namietajú nesprávny procesný postup odvolacieho súdu takej intenzity, ktorý by mal za následok porušenie ich práva na spravodlivý proces.

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcov 1/ a 2/ odôvodnené § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.